

ЈП "СРБИЈАШУМЕ" БЕОГРАД
ЈП "БОРАЊА"

Бр. 3857

Датум 25.10. 2025. г.
ЛОЗНИЦА

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ Београд

Шумско газдинство „Борања“ Лозница

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ са п.о. Београд

Број: 17095

Датум: 30.10. 2025. год.

Нови Београд, Булевар Михајла Пупина 113

**ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА
ПРЕДЕЛОМ ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „ПЛАНИНА ЦЕР“
ЗА 2026. ГОДИНУ**

Лозница, октобар 2025. године

Редни број	САДРЖАЈ	Страна
I	УВОД	3
II	ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА	4
III	ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЂЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	5
IV	ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА	8
V	ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	9
VI	ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЂЕНОГ ПОДРУЧЈА	10
VII	САРАДЊА	10
VIII	ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	11
IX	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	11
Насловна фотографија: фотодокументација Завода за заштиту природе Србије; карте – израда ШГ „Борања“ Лозница		

I УВОД

Програм управљања Пределом изузетних одлика „Планина Цер“ за 2025. годину је урађен у складу са чланом 54. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/09, 88/10, 91/10-исправка 14/16, 95/18-др.закон и 71/21) и чланом 8. Уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Планина Цер“.

Програм управљања Пределом изузетних одлика „Планина Цер“ за 2025. годину је урађен у складу са Решењем о условима заштите природе за израду Програма управљања Пределом изузетних одлика „Планина Цер“ за 2026. годину (број 003470372 2025 14850 004 001 501 100 од 17.09.2025.)

Чланом 7. Уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Планина Цер“ за управљача је одређено Јавно предузеће „Србијашуме“ Београд, које управљање заштићеним подручјем спроводи преко Шумског газдинства „Борања“ Лозница, Шумска управа Шабац.

Планина Цер као најистуренија острвска планина јужног обода Панонског басена, са највишим врхом Шанчина (689 m), стављена је под заштиту и проглашена заштићеним подручјем под именом Предео изузетних одлика „Планина Цер“, као природно добро међународног, националног, односно изузетног значаја и сврстана је у I категорију заштите.

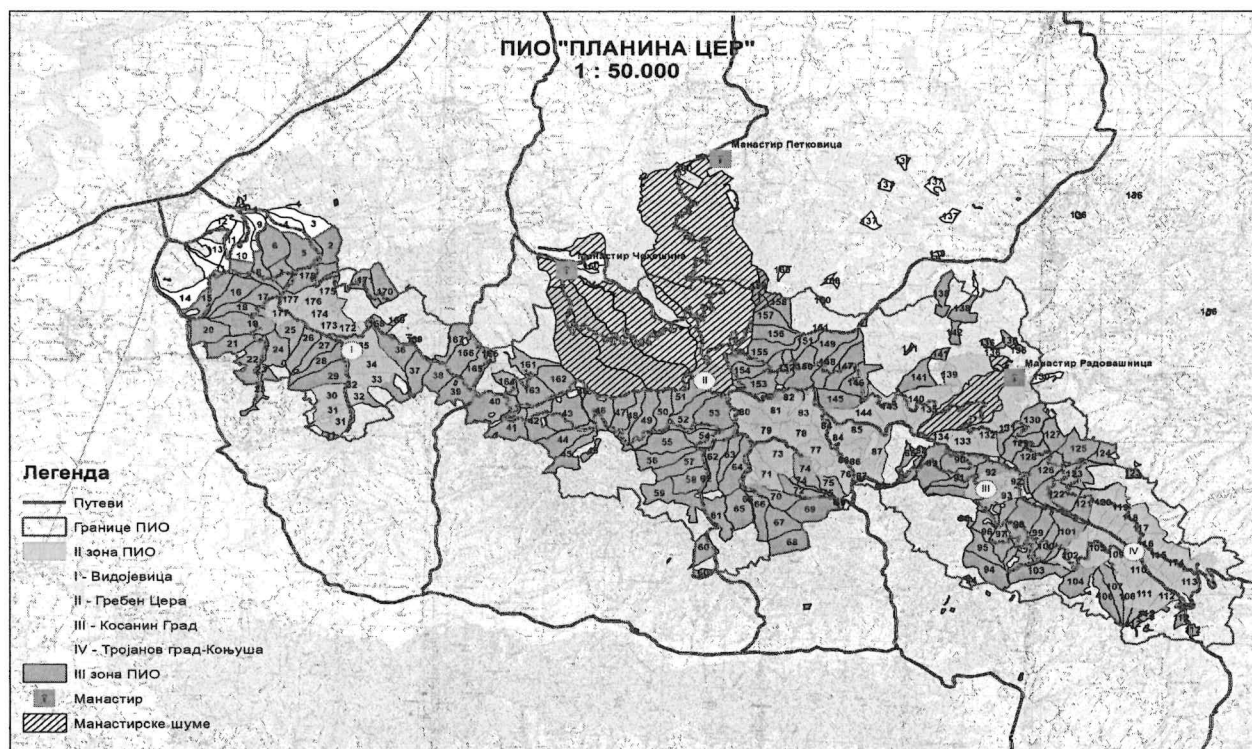
Предео изузетних одлика „Планина Цер“ (површине 6.259,62 ha) територијално припада: граду Лозници (КО Доњи Добрић, Јадранска Лешница, Јошева, Каменица, Лешница, Милина, Ново Село, Текериш, Трбосиље и Чокешина - површине 4.252,25 ha или 68%) и граду Шапцу (КО Бела Река, Десић, Двориште, Петковица, Радовашница и Румска - површине 2.007,36 ha или 32%).

Површина ПИО „Планина Цер“ износи 6.259, 62 ha, од чега је 3.883,04 ha (62,03%) у државном власништву, 1.567,11 ha (25.04%) у приватном власништву и у јавном власништву, 809, 47 ha (12.93%).

На подручју ПИО „Планина Цер“, успостављени су режими заштите II и III степена.

Режим заштите II степена, површине 1.542,54 ha (24,70% површине ПИО „Планина Цер“), обухвата локалитете: „Видојевица“ (240,13 ha), „Гребен Цера“ (947,43 ha), „Косанин град“ (44,74 ha) и „Тројанов град-Коњуша“ (310,24 ha).

Режим заштите III степена, површине 4.717,08 ha (75,30% површине ПИО „Планина Цер“), обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите II степена.

II ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Планина Цер поседује бројне природне и културне вредности. То је типична хорстна планина настала утискивањем гранита током палеозоика. Разноврсна геолошка грађа и динамична морфогенеза условили су висок степен предеоне разноврсности, што представља идеалну подлогу за развој биодиверзитета. Ово јединствено шумовито подручје северозападне Србије добило је име по, некада, широко распрострањеним, густим церовим шумама.

Предео изузетних одлика „Планина Цер”, стављен је под заштиту како би се: очувало 413 биљних таксона, од којих 131 врста има национални и међународни значај, и то крвавац (*Hypericum androsaemum*), пет врста орхидеја (заврата бела - *Cephalanthera longifolia*), калуђарка (*Epipactis helleborine*), остружница, шиљореп (*Limodorum abortivum*), кађунак, салеп (*Orchis morio*) и вимењак (*Platanthera bifolia*), 29 врста дрвећа, од чега је 12 са списка реликтних, ендемичних, ретких и угрожених; ксеротермне климатогене заједнице храстова сладун (*Quercus farnetto*), цер (*Quercus cerris*), китњак (*Quercus petraea*) и граб (*Carpinus betulus*), седам врста водоземаца (шест врста строго заштићене) и осам врста гмизаваца, односно четири врсте строго заштићене: даждевњак (*Salamandra salamandra*), алпски мрмољак (*Ichthyosaura alpestris*), барска корњача (*Emys orbicularis*), белоушка (*Natrix natrix*), рибарица (*Natrix tessellata*) и др.), специфичне степске врсте (пољска волухарица (*Microtus arvalis*), зец (*Lepus europaeus*) и ласица (*Vulpes vulpes*)) и идентификовано је као међународно значајно подручје за птице ИВА017 (Important Bird Area) са најзначајнијим врстама: сеоски детлић (*Dendrocopos syriacus*), шумска шева (*Lullula arborea*), руси сврчак (*Lanius collurio*), ћук (*Otus scops*), зелена жуна (*Picus viridis*) и средњи детлић (*Leiopicus medius*).

Значај Цера огледа се у разноврсности културно-историјског наслеђа које датира још од периода праисторије, односно бронзаног и гвозденог доба, па све до савременог доба. На

темељима праисторијског насеља изграђено је римско утврђење Тројанов град који потиче из касног III века н.е. Идући ка западу, у срцу планине, пронађени су остаци још једног римског утврђења из IV века тзв. Косанин град, а даље гребеном Цера налази се рановизантијско утврђење Видојевица или Видин град, које је изграђено током IV века. Ови градови су некада били повезани римским путем. У IV веку, у близини Тројановог града, изграђено је византијско утврђење Коњуша, које је 1975. године, проглашено за Споменик културе од изузетног значаја. У границама ПИО „Планина Цер“ налази се и манастир Радовашница, који потиче из XV века.

Циљеви заштите, очувања, праћења и одрживог развоја обухватају следеће:

1. Заштиту и очување природних и створених вредности;
2. Чување, унапређење и промовисање заштићеног подручја;
3. Обезбеђивање надзора над спровођењем услова и мера заштите природе;
4. Заштиту и очување станишта строго заштићених и заштићених врста;
5. Успостављање и развој едукативних активности;
6. Сарадњу са релевантним институцијама, локалном самоуправом и локалним становништвом и
7. Презентацију и популаризацију заштићеног подручја.

III ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Концепт заштите ПИО „Планина Цер“ се огледа у заштити, развоју, уређењу, унапређењу и управљању, а усклађен је са основним природним карактеристикама, створеним вредностима, врстом и категоријом природног добра. Полазећи од утврђених вредности заштићеног подручја концепт заштите се, пре свега, односи на очување свих природних и што мање нарушавање амбијенталних и створених вредности околине. Природне и створене вредности представљају основу за заштиту и проглашење заштићеног подручја у категорији предела изузетних одлика.

На подручју ПИО „Планина Цер“ успостављени су режими заштите II и III степена. Мере и ограничења спроводиће се сходно Закону о заштити природе, Уредби о режимима заштите, Уредби о еколошкој мрежи, Уредби о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива, Уредби о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне, Директиви о птицама и другим ратификованим међународним уговорима и актима.

Подручја под режимом заштите II степена су површине 1.542,54 ha (24,70% површине ПИО „Планина Цер“), обухватају локалитете: „Видојевица“ (240,13 ha), „Гребен Цера“ (947,43 ha), „Косанин град“ (44,74 ha) и „Тројанов град-Коњуша“ (310,24 ha), у делимично измењеним екосистемима великог научног и практичног значаја. У овом режиму могу се остварити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења природног добра без последица по примарне вредности њихових природних станишта, популација и екосистема.

Простор под режимом заштите III степена заузима површину од 4.717,08 ha (75,30% површине ПИО „Планина Цер“) и обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите II степена. Овај режим заштите подразумева спровођење проактивних мера на заштићеном подручју или његовом делу са делимично измењеним

и/или измењеним екосистемима, пределима и објектима геонаслеђа од научног и практичног значаја.

Радови у ПИО „Планина Цер“, за које се основано предпоставља да могу имати неповољне и штетне последице на заштићено подручје, подлежу процедури израде Студије процене утицаја на животну средину. Такође, за све радове, активности, односно пројекте који се обављају унутар заштићеног подручја, носиоци пројеката и радова дужни су да прибаве акт о условима заштите природе у складу са Законом о заштити природе.

На простору Предела изузетних одлика „Планина Цер“ планирају се следећи послови: спровођење режима заштите који су прописани Уредбом о проглашењу ПИО „Планина Цер“; чување и надзор над спровођењем мера заштите природе; праћење кретања и активности посетилаца; прикупљање података о људским активностима и процесима који представљају фактор угрожавања и оштећења заштићеног подручја; заштита шума и достављање података о стању шума надлежним институцијама; прикупљање података о природним и створеним вредностима и непокретностима које су у границама ПИО „Планина Цер“; спречавање активности које су у супротности са актом о проглашењу заштићеног подручја у сарадњи са надлежним инспекцијама и органима безбедности.

Чување заштићеног подручја обављају 2 чувара заштићеног подручја који раде у Шумском газдинству „Борања“ Лозница, Шумска управа Шабац.

Чувари ће поступати по члану 110. Закона о заштити природе, односно спроводиће мере заштите, вршити контролу на терену и о свим активностима обавештавати надлежне руководиоце, односно шефа Шумске управе Шабац, самосталног референта за заштиту природе и руководиоца Службе за планирање и газдовање шумама у ШГ „Борања“ .

Планирани трошкови зараде чувара заштићеног подручја:

Планирана средства за бруто зараде чувара (динара)		Извршилац посла
МЗЖС	2.560.000	Управљач
Средства од накнада	200.000	

Планирани трошкови чуварске службе који обухватају гориво:

Планирана средства за рад чуварске службе - гориво (динара)		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	100.000	

Остали планирани трошкови:

Планирана средства за рад чуварске службе – остали трошкови		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	80.000	

Управљач ће у 2026. години радити на изради управљачких докумената и то: Програма управљања ПИО „Планина Цер“ за 2027. годину; Извештаја о остваривању Програма управљања ПИО „Планина Цер“ за 2026. годину; и Одлуке о накнадама за коришћење ПИО „Планина Цер“.

Израду управљачких докумената обављаће самостални референт за заштиту природе, који ће такође водити евиденцију о заштићеном подручју, прибављати дозволе, услове и сагласности у сарадњи са надлежном Службом за планирање и газдовање шумама у ШГ „Борања“ Лозница и Сектором за шумарство и заштиту животне средине.

Планирана средства за бруто зараду референта за заштиту природе (динара)		Извршилац посла
МЗЖС	80.000	Управљач
Средства од накнада	2.120.000,0	

Управљач ће наставити са активностима на успостављању базе података, односно прикупљању података о објектима и непокретностима које се налазе на заштићеном подручју. Тај посао ће обављати стручна лица Управљача (геометар, референт за заштиту природе и ревирни инжењер).

Трошкови набавке опреме за стручну службу:

Планирана средства за рад чуварске службе – опрема за рад		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	80.000	

Трошкови одржавања базе података:

Планирана средства за одржавање базе података		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	30.000,0	

У 2026.године планирано је обнављање граница заштићеног подручја:

Планирана средства за обнављање граница		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	100.000,00	

У оквиру обележавања заштићеног подручја у 2026. години планира се постављање табли заштићеног подручја .

Планирана средства за обележавање –постављање ознака табли		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	24.400,00	

Управљач ће спроводити активности на одржавању уредности и чистоће заштићеног подручја, односно лоаклитета који посећују посетиоци и излетници (Липова вода). Тај посао ће обављати Управљач сопственом радном снагом, уз планиране трошкове:

Планирана средства за израду табли забране и упозорења – управљање отпадом

Планирана средства за израду табли забране и упозорења		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	50.000,00	

IV ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

Управљач ће током 2026. години пружити подршку научно истраживачким организацијама, а за посебне циљне групе (ђаци, студенти, истраживачи и планинари) омогућити посету заштићеном подручју уколико буде интересовања.

У 2026.години од образовних активности планирано је предавање у школама (заштита природе и шума), обележавање еколошких датума.

Планирана средства за образовне активности		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	20.000,00	

Учешће на сајмовима, састанцима и манифестацијама:

Планирана средства за учешће на сајмовима, састанцима и манифестацијама		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	50.000,00	

У 2026.години планиран је наставак мониторинга шумских екосистема / праћење стања хрстових дефолијатора, као и бројносри поткорњака), коришћењем сопствене радне снаге:

Планирана средства за наставак мониторинга шумских екосистема		Извршилац посла
МЗЖС	750.000,00	Управљач
Средства од накнада	750.000,00	

У ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

У циљу спровођења мера заштите, очувања, унапређења и одрживог коришћења природних вредности Управљач ће успоставити сарадњу са свим власницима некретнина и са свим корисницима природних ресурса у заштићеном подручју кроз координирање заједничких акција у циљу заштите природних ресурса.

Стална контрола и спречавање противправне градње на подручју заштићеног подручја у циљу заштите пејзажних вредности биће један од приоритетних задатака.

У 2026. години у оквиру уређења простора планирана је израда и постављање једног мобилијара, инфо табли и клупа ван уређених локалитета и стаза, кошење корова дуж стаза, око мобилијара, табли и сл. Израду инфо табли и мобилијара извршиће Радна јединица „Обрада дрвета“ која послује у оквиру ШП „Ужице“.

У 2026.години планирана је набавка и постављање 1 мобилијара:

Планирана средства за набавку мобилијара		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	150.000,00	

Такође, планирано је уређење стаза (постављање клупа, инфо табли и сл.) :

Планирана средства за израду и постављање клупа, инфотабли, путоказа и табли		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	116.160,00	

Уклањање растиња – кошење дуж стаза, око мобилијара, табли:

Планирана средства за уклањање растиња – кошење дуж стаза, око мобилијара, табли		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач

Средства од накнада	400.000,00	
---------------------	------------	--

Одржавање и реконструкција путева:

Планирана средства за одржавање и реконструкцију путева		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	1.000.000,00	

Одржавање центра за посетиоце- радови на реконструкцији постојећег објекта:

Планирана средства за одржавање центра за посетиоце		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	200.000,00	

Радови на заштити шума (подразумевају заштиту шума од биотичких и абиотичких штета) коришћемњем сопствене радне снаге:

Планирана средства за радове на заштити шума		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	300.000,00	

Радови у области ловства, подразумевају израду хранилишта и израду чека (сопствена радна снага):

Планирана средства за радове у области ловства		Извршилац посла
МЗЖС		Управљач
Средства од накнада	150.000,00	

VI ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

У 2026. години управљач ће заштићено подручје презентовати кроз обележавање Дана шума, Дана заштите природе и Дана заштите биодиверзитета.

Предвђено је да се настави са промоцијом подручја, односно да се настави сарадња са корисницима заштићеног подручја: сопственици шума, корисници ловишта, Војска Србије, огранци Електодистрибуције Лознице и Шапца, локално становништво и др.,

VII SARADŃA

Јавно предузеће „Србијашуме“ непосредне послове управљања заштићеним подручјима обавља преко ШГ „Борања“ Лозница и у оквиру унапређења управљања заштићеним подручјем остварује сарадњу са разним институцијама на локалном, регионалном и националном нивоу.

Управљач ће сагласно својим законским обавезама остварити сарадњу са Градом Лозницом, Градом Шабац, корисницима заштићеног подручја.

Управљач је у складу са Уредбом о проглашењу предела изузетних одлика „Планина Цер“ (члан 14) формирао Савет корисника у циљу међусобне сарадње и обезбеђивања интереса локалног становништва и других корисника заштићеног подручја. Управљач ће наставити активности везане за Савет корисника.

VIII ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

Противпожарна заштита организоваће се у складу са одредбама Закона о заштити од пожара, Закона о заштити природе и Закона о шумама.

Спроводиће се превентивне мере заштите шума од пожара и то: појачана контрола ПИО „Планина Цер“ од стране чуварске службе у критичним периодима појаве шумских пожара, односно активна дежурства.

Планирана средства за противпожарну заштиту (динара)		Извршилац посла
Средства од накнада	45.000,00	Управљач

IX ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

За реализацију Програма управљања ПИО „Планина Цер“ за 2026. годину, потребно је обезбедити одговарајуће организационе, финансијске и техничке претпоставке.

Према Закону о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/09, 88/10, 91/10-исправка 14/16, 95/18-др.закон и 71/21) финансирање заштићеног подручја обезбеђује се из: Средстава буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе; осталих буџетских средстава; прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем; средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; донација, поклона и помоћи и других извора у складу са законом.

У 2026. години планирани су трошкови провизије за промет који се реализује код Управе за трезор:

Планирана средства за провизију (динара)		Извршилац посла
Накнаде	5.000,00	Управљач

За реализацију Програма управљања ПИО „Планина Цер“ за 2026. годину сачињен је финансијски план и планирана су укупна средства у износу од 9.360.560,00 динара. Планира се учешће средстава Буџета Републике, односно Министарства заштите животне средине у износу од 3.390.000,00 динара (36,2%) и средства од накнада у износу 5.970.560,00 динара (63,8%).

Сам.референт заштите природе

Зи Штефика

дипл.инж.шум. Драгослав Штефика

Директор

дипл.инж.шум. Борко Перишић

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2026. ГОДИНУ – ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА "ПЛАНИНА ЦЕР"

Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)		
	Буџет РС	Сопствени приходи (накнада)	Укупно
А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја			
А.1. Чуварска служба	2.560.000,00	380.000,00	2.940.000,00
А.1.1. Бруто зараде чувара	2.560.000,00	200.000,00	2.760.000,00
А.1.2. Материјални трошкови чуварске службе	0,00	180.000,00	180.000,00
А.1.2.1. Трошкови набавке службене униформе			0,00
А.1.2.2. Трошкови полагања стручног испита			0,00
А.1.2.3. Трошкови горива		100.000,00	100.000,00
А.1.2.4. Остали трошкови чуварске службе		80.000,00	80.000,00
А.2. Одржавање заштићеног подручја	80.000,00	2.449.400,00	2.529.400,00
А.2.1. Бруто зараде особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем (израда управљачких докумената, реализација, контрола спровођења законских прописа и др.)	80.000,00	2.120.000,00	2.200.000,00
А.2.2. Трошкови успостављања базе података		30.000,00	30.000,00
А.2.3. Набавка опреме за стручну службу лап топ		80.000,00	80.000,00
А.2.3. Обнављање граница заштићеног подручја		100.000,00	100.000,00
А.2.4. Обележавање - постављање инфо табли			0,00
А.2.5. Обележавање - постављање ознака табли		24.400,00	24.400,00
А.2.6. Противпожарна заштита-израда пп плана		45.000,00	45.000,00
А.2.7. Управљање отпадом (табле забране и упозорења)		50.000,00	50.000,00
А.3. Презентација заштићеног подручја	0,00	70.000,00	70.000,00
А.3.1. Трошкови одржавања састанака са корисницима ПИО "Планина Цер"		50.000,00	50.000,00
А.3.2. дизајн лоба			0,00
А.3.3. израда графичке књиге знака			0,00
А.3.4. припрема израда и штампање промотивног материјала			0,00
А.3.5. Предавање у школама		20.000,00	20.000,00
Укупно А.0	2.640.000,00	2.899.400,00	5.539.400,00
Б.0. Управљање посетиоцима			
одржавање центра за посетиоце		200.000,00	200.000,00
Укупно Б.0	0,00	200.000,00	200.000,00
В.0. Регулација имовинско правних односа			
Укупно В.0	0,00	0,00	0,00
Г. 0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја			
Г.1. Мониторинг шумских екосистема	750.000,00	750.000,00	1.500.000,00
Укупно Г.0	750.000,00	750.000,00	1.500.000,00
Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса			
Д.1. УРЕЂЕЊЕ		1666160,0	1666160,0
Д.1.1. Уређење значајних локација- постављање мобилијара		150000,0	150000,0
Д.1. Уређење стаза(рекреативних, научних)- постављање клупа, инфо табли, смероказа, обележавање, кошење, уређење приступних саобраћајница и др.		116160,0	116160,0
Д.1.3. Израда и постављање табли и путоказа ван уређених локалитета и стаза			
Д.1.4. Уклањање растиња-кошење дуж стаза, око мобилијара, табли, на јавним местима		400000,0	400000,0
Д.1.5. Одржавање и реконструкција путева		1000000,0	1.000.000,00
Д.2. Одрживо коришћење природних ресурса		450000,0	450000,0
Д.2.1. Радови на заштити шума		300000,0	300000,0
Д.2.2. Радови у области ловства		150000,0	150000,0
Укупно Д.0	0,00	2.116.160,00	2.116.160,00
Е.0. Остали некатегорисани послови			
Укупно Е.0	0,00	5.000,00	5.000,00
УКУПНО	3.390.000,00	5.970.560,00	9.360.560,00

5.539.400,00

**ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2026. ГОДИНУ – Табела прихода Предела изузетних
одлика "Планина Цер"**

Ред.број	Извори прихода	Износ у динарима
1.	Средства Буџета Републике Србије	3.390.000,00
	1.1. Министарство заштите животне средине	3.390.000,00
	1.2. Остала средства Републике Србије	0,00
2.	Сопствени приходи	5.970.560,00
	2.1. Приходи од накнада	5.970.560,00
3.	Средства буџета јединице локалне самоуправе	0,00
	3.1.	0,00
4.	Средства донација, поклона и помоћи	0,00
	4.1.	0,00
5.	Остала средства	0,00
	5.1.	0,00
	Укупно приходи	9.360.560,00

ПНО "Планина Цер"

РАСПОДЕЛА ОБЕЗБЕЂЕЊА ПОТРЕБНИХ РАСХОДА У 2026. ГОДИНИ

Врсте расхода: Бруто зараде чувара заштићеног подручја		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	200.000,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	2.160.000,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.	Бруто зарада чувара заштићеног подручја	2.560.000,00
1.2.		
2.	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
2.1.		
2.2.		
УКУПНО расходи		2.760.000,00

Врсте расхода: Бруто зараде стручног особља		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	2.120.000,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	80.000,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.	Бруто зарада стручног лица	80.000,00
2.	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
2.1.		
УКУПНО расходи		2.200.000,00

Врсте расхода: Мониторинг шумских екосистема - наставак активности		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	750.000,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	750.000,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.	Бруто зарада стручног лица	
2.	<i>Трошкови пројектних активности</i>	750.000,00
2.1.		
УКУПНО расходи		1.500.000,00

Република Србија
МИНИСТАРСТВО

ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 003470372 2025 14850 004 001 501 100

Датум: 17.9.2025. године

Немањина 22-26

Београд

09-10-2025

Срђан Милошевић

ПРИМЉЕНО: 13/10/2025			
Фр. Јед.	С Р Д	Прилог	Вредност
2/1	3727		

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“ са п.о. Београд

Број: 15798

Датум: 09.10.2025 год.

Нови Београд, Булевар Михаила Пупина 113

На основу члана 9. став 8. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), члана 23. став 2. и члана 24. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење и 2/23-УС), Уредбе о режимима заштите („Службени гласник РС”, број 31/12), Уредбе о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10) и Уредбе о проглашењу Пределом изузетних одлика „Планина Цер” („Службени гласник РС”, број 54/23), решавајући по захтеву ЈП „Србијашуме” из Београда, Министарство заштите животне средине, државни секретар Драгана Остојић по Решењу о овлашћењу број 002679142 2025 14850 009 005 020 092 од 16.6.2025. године, доноси

РЕШЕЊЕ о условима заштите природе

На основу Стручне основе 03 број 022-3263/2 од 27.8.2025. године, у складу са Законом о заштити природе, Уредбом о режимима заштите, Уредбом о еколошкој мрежи, Уредбом о проглашењу Предела изузетних одлика „Планина Цер” и Планом управљања Пределом изузетних одлика „Планина Цер” за период 2024-2033. године, Програм управљања Пределом изузетних одлика „Планина Цер” за 2026. годину, **може се израдити под следећим условима:**

- 1) Програм управљања ускладити са Законом о заштити природе, Уредбом о проглашењу Пределом изузетних одлика „Планина Цер” и Планом управљања Пределом изузетних одлика „Планина Цер” за период 2024-2033. године;
- 2) Мере заштите, очувања, уређења и унапређења заштићеног подручја спроводити у складу са прописаним режимима заштите;
- 3) Обележавање и обновљање граница заштићеног подручја, неопходно је урадити у складу са Правилником о начину обележавања заштићених природних добара („Службени гласник РС”, бр. 30/92, 24/94 и 17/96) и Уредбом о заштити Предела изузетних одлика „Планина Цер”;
- 4) Планирати израду управљачких докумената (извештаја, као што је извештај о остваривању годишњег програма управљања - сажет приказ реализације и др.);
- 5) Програм управљања треба да садржи врсту и облик активности, динамику реализације послова и висину потребних средстава;
- 6) Планирати очување и унапређење природних вредности подручја и њихово наменско коришћење за научна истраживања, едукацију и презентацију, у складу са режимом заштите;

7) Програмом управљања предвидети научно - истраживачки рад који ће се заснивати на спровођењу различитих специјалистичких и мултидисциплинарних истраживања, која би се реализовала према посебним пројектима од стране научних и стручних институција.

8) Предвидети формирање базе података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у заштићеном природном добру.

9) Предвидети све радове и активности на уређењу, одржавању и унапређењу заштићеног подручја (уређење излетничких површина, пешачких стаза, одржавање/постављање табли о заштити, информативних табли, путоказа и сл.), као и одрживог коришћења ресурса.

10) Планирати мониторинг шуме букве са крвавцем (*Hypericum androsaemum*).

11) Планирати мониторинг стања популација водоземаца и гмизаваца, са посебним освртом на врсте из Црвених књига фауне Србије – планински мрмољак (*Ichthyosaura alpestris*), барска корњача (*Emys orbicularis*) и поскок (*Vipera ammodytes*).

12) Планирати очување постојећих и/или ревитализацију нарушених, угрожених и осетљивих станишта која представљају центре диверзитета водоземаца и гмизаваца.

13) Обезбедити неопходан проценат зрелих, старих и сувих (стојећих и оборених) стабала, а нарочито стабала с природним дупљама (најмање 12 старих стабала по хектару), и осигурати адекватне мере за очување угрожених и ретких дивљих врста, кроз редовно праћење њиховог стања, тј. мониторинг.

14) С обзиром на то, да је Цер некадашње гнездилиште најзначајнијих и угрожених врста - орлова крсташа *Aquila heliaca* и кликташа *Clanga pomarina* неопходно је редовно пратити и циљано тражити потенцијална гнезда већих птица грабљивица ради дефинисања статуса, пре свега орла кликташа. У сарадњи са Заводом и другим научним и стручним институцијама идентификовати врсте птица које се гнезде и по потреби спровести мере заштите и очувања стабала односно гнездилишта и успоставити мере зоне за очување истих.

15) У границама подручја предвидети картирање стабала на којима су забележене природне дупље и шупљине у којима се гнезде птице дупљашице (врсте из реда сова *Strigiformes*, детлићи *Piciformes* и врсте из реда певачица *Passeriformes*);

16) Евидентирати и картирати у бази података гнезда птица грабљивица на стаблима у границама подручја. У сарадњи са Заводом и другим научним и стручним институцијама идентификовати врсте птица које се гнезде и по потреби спровести мере заштите и очувања стабала односно гнездилишта;

17) Утврдити присуство инвазивних врста биљака, мапирати њихове популације и предузети адекватне, пре свега механичке мере сузбијања и контроле њиховог ширења;

18) Радити на валоризацији природног и културно-историјског наслеђа у циљу активирања постојећих туристичких потенцијала.

19) Предвидети спречавање активности које могу нарушити вредности заштићеног подручја;

20) С обзиром на то да се предметно подручје налази у обухвату еколошке мреже Републике Србије, еколошки значајног подручја „Цер“, потребно је придржавати се мера заштите прописаних Уредбом о еколошкој мрежи посебно следећих:

- забрањено је уништавање и нарушавање станишта, као и уништавање и узнемиравање дивљих врста,

- забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (шуме, ливаде, пашњаци, тршњаци итд.),

- предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања;

21) Посебну пажњу посветити мерама заштите у случају акцидентних ситуација, планирати противпожарну заштиту и превентивне мере заштите од пожара кроз појачану контролу, постављање знакова забране ложења ватре и сл.;

22) Планирати промоцију вредности заштићеног подручја кроз следеће активности: медијско приказивање, штампање промотивног материјала (проспеката, брошура, приручника и др.), едукативно-промотивне активности (обележавање еколошких датума, промоције заштићених подручја и др.) које треба да допринесу афирмацији заштићеног природног добра;

23) Програм треба да садржи и све задатке и активности на сарадњи са локалном заједницом и осталим корисницима заштићеног подручја, као и активности на сарадњи са другим заштићеним подручјима Србије и осталим институцијама;

24) Програм управљања доставити доносиоцу Решења на Мишљење о уграђености услова заштите природе;

25) У складу са чланом 54. Закона о заштити природе, Извештај о остваривању годишњег програма за претходну годину управљач доставља надлежном органу до 15. децембра текуће године.

26) Ови услови не ослобађају подносиоца захтева обавезе да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.

Образложење

ЛП „Србијашуме”, Булевар Михајла Пупина 113, 11070 Нови Београд, упутило је захтев број 12452 од 4.8.2025. године, Министарству заштите животне средине за издавање Решења о условима заштите природе за израду Програма управљања Пределом изузетних одлика „Планина Цер” за 2026. годину.

Уз захтев су достављене планиране активности, предвиђене Програмом управљања:

- чување заштићеног подручја сагласно акту о унутрашњем реду и чуварској служби,
- израда Програма управљања за 2027. годину и Извештаја о остваривању Програма управљања за 2026. Годину,
- ажурирање базе података,
- обнављање граница заштићеног подручја,
- израда и постављање табли и ознака,
- спровођење мера везаних за противпожарну заштиту,
- мере и активности у вези са управљањем отпадом – организовање уклањања смећа са заштићеног подручја и израда и постављање табли „забрањено бацање смећа”,
- обележавање еколошких датума (Дан заштите природе, Дан шума и др.),
- одржавање састанака са корисницима заштићеног подручја,
- образовне активности у виду предавања у школама,
- пропагандне активности (припрема, израда и штампање промотивног материјала),
- мониторинг шумских екосистема,
- уређење у функцији туризма, рекреације, спорта и образовања, у виду уређења значајних локација, уређење стаза, израда и постављање инфо табли и путоказа, активности у шумарству,
- активности у ловству.

На основу члана 9. став 5. Закона о заштити природе, поступајући по захтеву Министарства заштите животне средине, Завод за заштиту природе Србије издао је Стручну основу (03 број 022-3263/2 од 27.8.2025. године), по предметном захтеву.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара, документацију Завода за заштиту природе Србије, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђено је да је подручје за које се израђује Програм управљања Предео изузетних одлика „Планина Цер”, који је проглашен заштићеним Уредбом о проглашењу предела изузетних

одлика „Планина Цер”, као подручје I категорије од изузетног значаја, са утврђеним режимима заштите II и III степена.

Заштићено подручје налази се у оквиру граница еколошки значајног подручја „Цер”, еколошке мреже Републике Србије, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи.

Према Уредби о проглашењу предела изузетних одлика „Планина Цер”, на површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, спроводи се проактивна заштита, где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора.

У складу са чланом 8. став 1. Закона о заштити природе, планирање, уређење и коришћење простора, природних ресурса, заштићених подручја и еколошке мреже спроводи се на основу просторних и урбанистичких планова, планске и пројектне документације, основа, планова и програма управљања и коришћења природних ресурса и добара у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу, у складу са мерама и условима заштите природе. Ставом 3. истог члана дефинисано је да основе, планови и програми из става 1. овог члана морају бити усаглашени са актом о проглашењу заштићеног подручја, планом управљања заштићеним подручјем и смерницама за управљање еколошки значајним подручјима.

У складу са чланом 54. ст. 4. и 5. Закона о заштити природе, планови управљања остварују се годишњим програмима управљања, на које сагласност даје Министарство, орган надлежан за послове заштите животне средине аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе. Извештај о остваривању годишњег програма за претходну годину управљач доставља надлежном органу до 15. децембра текуће године, годишњи програм управљања за наредну годину управљач доставља надлежном органу до 15. новембра текуће године, а извештај о остваривању плана управљања из члана 52. овог закона најкасније 60 дана пре истека периода за који је план донет.

Према Уредби о проглашењу предела изузетних одлика „Планина Цер”, на површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса. Истом Уредбом дефинисано је да се на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, спроводи проактивна заштита, где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора.

Садржај Програма управљања треба да се заснива на Плану управљања Пределом изузетних одлика „Планина Цер” за период 2024-2033. године, који је израђен у складу са чланом 53. Закона о заштити природе, са активностима предвиђеним чланом 8. став 7. Уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Планина Цер” и задацима Управљача дефинисаним чл. 9., 10 и 11. Уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Планина Цер”.

На основу члана 6. Уредбе о еколошкој мрежи, заштита еколошке мреже, обезбеђује се спровођењем прописаних мера заштите ради очувања биолошке и преоне разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста у складу са законом којим се уређује заштита природе, и другим прописима, као и актима о проглашењу заштићених подручја и међународним уговорима.

У складу са горе наведеним издаје се Решење о условима заштите природе за израду Програма управљања Пределом изузетних одлика „Планина Цер” за 2026. годину. За све друге радове/активности на предметном подручју, или промене планске/пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.

Подносилац захтева платио је Републичку административну таксу за подношење захтева за издавање услова заштите природе, а ослобођен је обавезе плаћања таксе за издавање Решења о условима заштите природе, по тарифном броју 186а Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03 - испр., 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дин. износ, 55/12 - усклађени дин. износ, 93/12, 47/13 - усклађени дин. износ, 65/13 - др. закон, 57/14 - усклађени дин. износ, 45/15 - усклађени дин. износ, 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. износ, 61/17 - усклађени дин. износ, 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. износ, 95/18, 38/19 - усклађени дин. износ, 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. износ, 144/20, 62/21 - усклађени дин. износ, 138/22, 54/23 - усклађени дин. износ и 92/23, 59/24- усклађени дин. износ, 63/24 – измена и допуна усклађених дин. изн., 94/24 и 55/25- усклађени дин. износ).

Поука о правном средству:

Против овог решења може се изјавити жалба Влади Републике Србије у року од 15 дана од дана његовог пријема. Жалба се предаје непосредно Министарству заштите животне средине у Београду, Немањина 22-26, 11000 Београд или путем поште са доказом о уплати републичке административне таксе у износу од 610 динара, по тарифном броју 6 Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03-испр., 61/05, 101/05-др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дин. изн., 55/12-усклађени дин. изн., 93/12, 47/13-усклађени дин. изн., 65/13- др. закон, 57/14 - усклађени дин. изн., 45/15 - усклађени дин. изн., 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн., 61/17 - усклађени дин. изн., 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. изн., 95/18, 38/19 - усклађени дин. изн., 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. изн., 144/20, 62/21- усклађени дин. изн., 138/22, 54/23- усклађени дин. изн. и 92/23, 59/24- усклађени дин. износ, 63/24 – измена и допуна усклађених дин. изн., 94/24 и 55/25- усклађени дин. износ).

Достављено:

- ЈЛ „Србијашуме”

Булевар Михајла Пупина 113, 11070 Нови Београд

- Завод за заштиту природе Србије

Јапанска 35, 11070 Нови Београд

- Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини

Др Ивана Рибара 91, 11070 Нови Београд

-Архива